

переклад (84 % усієї вибірки). Велика частка термінологічних одиниць саме такої моделі репрезентації пояснюється самою дефініцією поняття «епонім».

Порівняно невелика кількість епонімічних термінологічних одиниць репрезентується через використання другої та третьої моделей (8 % і 5,7 % відповідно). Зазначені моделі передбачають або часткові зміни компонентів термінологічної одиниці, або передавання епонімічної термінологічної одиниці мови оригіналу не епонімічним відповідником у мові перекладу.

Найменш уживаною є четверта репрезентативна модель, використання якої передбачає заміну оригінального епоніма репрезентативним (2,3 %).

Отже, особливістю репрезентації українською мовою англійських епонімічних термінологічних одиниць у неврологічній галузі медицини є використання дослівного перекладу. Зважаючи на ідентичність звучання епонімічних складових терміноодиниці, що є, по суті, транслітерацією англійського слова українською мовою, можна твердити, що їхній дослівний переклад не перешкоджатиме здійсненню міжмовних професійних інтеракцій лікарів.

Наразі вбачається перспективним проведення подальшого вивчення особливостей використання епонімічних терміноодиниць медичної галузі, в тому числі й неврологічної, спрямовуючи його на аналіз труднощів транслітерування і синонімії відповідної термінологіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вахоцький М. М. Структура медичної терміносистеми у сучасній англійській мові / М. М. Вахоцький // Актуальні проблеми германської філології в Україні та Болонський процес : матеріали II Міжнародної наукової конференції. – Чернівці : Книги – XXI, 2007. – С. 80 – 81.
2. Дзюба М. М. Епоніми в українській науковій термінології : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 / Майя Миколаївна Дзюба ; В.о. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Б/в, 2011. – 20 с.
3. Крыжановская А. В. Сопоставительное исследование терминологии современных русского и украинского языков / А. В. Крыжановская. – К. : Наук. думка, 1985. – 204 с.
4. Кочан І. М. Динаміка і кодифікація термінів з міжнародними компонентами у сучасній українській мові. – Л., 2004. – 519 с.
5. Міжнародна статистична класифікація хвороб та проблем, пов'язаних зі здоров'ям [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mkh10.com.ua/>
6. Чернявский М.Н. Краткий очерк истории и проблемы упорядочения медицинской терминологии // Энциклопедический словарь медицинских терминов / Максим Наумович Чернявский; гл. ред. Петровский Б. В. – М. : Советская энциклопедия, 1984. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://skaudio.ru/tudavtionomust/Ssdd/mtxd>
7. International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems 10th Revision [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://apps.who.int/classifications/icd10/browse/2010/en>
8. Who named it? The world's most comprehensive dictionary of medical eponyms. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.whonamedit.com>

УДК 61:378:004.77

Манюк Л. В., Кучумова Н. В.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У МЕДИЧНИХ ВИШАХ

У статті проаналізовано сучасні наукові розвідки щодо застосування ЕСМ під час університетської підготовки майбутніх лікарів і виявлено способи залучення цих інноваційних навчальних технологій у освітній процес ВМНЗ.

Викладачі неформально використовують різні можливості ЕСМ, зокрема Youtube, Twitter і Facebook, для поширення відео, статей і коментарів із поясненнями, що до вподоби студентам. До найпоширеніших інструментів ЕСМ належать віртуальні щоденники і «wiki», які дають можливість ведення бесіди, обміну знаннями і досвідом, взаємооцінювання, поширення наукової інформації, оприлюднення нових ідей, проведення, обговорення і стимулювання досліджень, спільного навчання і полегшення командної роботи.

Ключові слова: електронна соціальна мережа, підготовка майбутніх лікарів, вища медична освіта.

The paper analyses modern studies dedicated to the application of social media in university training of future physicians. It determines the methods of implementation of these innovative learning technologies into the academic process at higher medical education institutions. It has been found that the most popular social media include Youtube, Twitter and Facebook. Faculty use their tools to share articles, video files and commentaries that is appreciated by medical students. The most common tools of social media are blogs and wiki which enable discussions, group sessions, sharing of knowledge and experience, research, mutual evaluation and team work.

Keywords: social media, professional medical training, higher medical education.

В статті проведено аналіз сучасних наукових досліджень по використанню ЕСМ в час університетської підготовки майбутніх лікарів і виявлено способи привертання цих інноваційних навчальних технологій в освітній процес ВНЗ. Преподаватели неформально используют возможности ЕСМ, в частности Youtube, Twitter и Facebook, для распространения видео, статей и комментариев с объяснениями, что нравится студентам. К наиболее распространенным инструментам ЕСМ принадлежат виртуальные дневники и «wiki», которые дают возможность ведения беседы, обмена знаниями и опытом, взаимооценивания, распространения научной информации, обнародования новых идей, проведения, обсуждения и стимулирования исследований, совместного обучения и облегчения командной работы.

Ключевые слова: электронная социальная сеть, подготовка будущих врачей, высшее медицинское образование.

Постановка проблеми. У контексті медичної освіти і практики пошук шляхів отримання коректної інформації, тобто добір змісту, є одним із важливих напрямів сучасних педагогічних досліджень. Опираючись на думку провідних науковців сфери використання ІКТ у медичній освіті [1-4; 6- 8], можна припустити, що вирішенню цього завдання сприятиме використання електронних соціальних мереж (ЕСМ) із навчальною метою [3].

Огляд останніх досліджень. Різні аспекти використання ЕСМ у медичній освіті досліджували Д. Багнер (D. Bahner), С. Бяли (S. Bialy), С. Чест (C. Chest), Т. Флікінгер (T. Flickinger), І. Пурніма (I. Purnima), Дж. Сіман (J. Seaman), Р. Шин (R. Shih) та ін. Проте відкритою залишається проблема навчально-методичного забезпечення навчання засобами ЕСМ у освітньому процесі вищих медичних навчальних закладів (ВНЗ), що зумовлює необхідність аналізу наукових праць, у яких розглянута ця проблема, а також узагальнення практичного досвіду застосування ЕСМ із метою розвитку професійної компетентності майбутніх лікарів. **Мета цієї статті** – проаналізувати сучасні наукові розвідки щодо застосування ЕСМ під час університетської підготовки майбутніх лікарів і виявити

способи залучення цих інноваційних навчальних технологій у освітній процес ВМНЗ.

Результати дослідження. Сучасні дослідження підтверджують зростання рівня використання ЕСМ освітянами, як з особистою та професійною метою, так і для викладання [7]. Найпоширенішими ЕСМ залишаються YouTube і Facebook. Однак дослідження поглядів освітян медичної галузі та студентів-медиків на використання ЕСМ для навчання виявили, що лише 33% опитаних викладачів використовували ЕСМ для співпраці зі студентами. Більшість викладачів не використовують ЕСМ для навчання, хоча і викладачі, і студенти вважають ці технології потрібними, такими, що економлять час, і зручними для навчання. Цікавим результатом дослідження було те, що викладачі використовують ЕСМ, для поширення статей, коментарів із поясненнями (англ. explanatory comments) і відео, а студенти, відповідно до результатів дослідження, надають перевагу електронним опитуванням (англ. quizzes), інформації для повторення (англ. revision files) і коментарям із поясненнями [2]. Такий досвід закордонних колег може сприяти уникненню подібних помилок у нашій освіті та стати прикладом створення власних інноваційних засобів навчання і формування компетентності в роботі з ресурсами Інтернету та ЕСМ зокрема.

Численні дослідження доводять, що для успішного професійного розвитку необхідні комунікативні навички, адже вміння грамотно та доречно спілкуватися важливе для майбутніх лікарів і характеризує рівень освіченості. Достатньо новим явищем у практиці їхньої підготовки до фахової комунікації є використання таких засобів ЕСМ як віртуальні щоденники (англ. blog), які дають можливість ведення бесіди, обміну знаннями і досвідом, а також взаємооцінювання. Проте, оскільки спілкування в ЕСМ проводиться здебільшого в письмовій формі, є необхідність розвивати навички письма, що є непростим завданням навіть для носіїв мови, які мають труднощі з науковим стилем зокрема.

Ведучи віртуальні щоденники, студенти, окрім навичок вільного невимушеного письма, також розвивають уміння мислити, приймати рішення, визначати, що написати і в якому обсязі. Під час освітнього процесу, що повністю керований викладачем (англ. instructor-oriented learning), існує низка перешкод для навчання вільного письма, адже студенти не мають можливості автономного навчання і прийняття рішень. Ураховуючи це, студентське аудиторне письмо є радше грамотним, ніж вільним. Натомість необтяжена, звична, дружня та невимушена для студентів атмосфера ЕСМ сприяє більш упевненому використанню мови на письмі та послабленню впливу таких чинників як хвилювання, збудження і невпевненість [6, с. 5].

Дослідження Р.-Ч. Шина підтверджують позитивний вплив використання ЕСМ, а саме мережі Facebook, на розвиток навичок англомовного письма. Студенти, для навчання яких використовували можливості цієї мережі, показали кращі результати з дисципліни «Ділова англійська мова» (English for Business Communication) на вихідному тесті порівняно з тими, які навчалися традиційно [8, с. 52]. Суть процесу навчання полягала в розміщенні завдань викладачем на спеціально створених сторінках у мережі Facebook, а студенти мали виконувати ці завдання та коментувати їх виконання одногрупниками. Такий спосіб взаємного оцінювання студенти визнали дуже цікавим і ефективним, що було підтверджено під час жвавих дискусій. Викладач виконував допоміжну функцію і роль спостерігача за процесом, проте брав участь у дискусіях і коментарях, коли вважав

за доцільне. За результатами дослідження, використання можливостей Facebook є, безперечно, дуже корисним, проте потребує значних часових і фізичних витрат, що пов'язані з керуванням, корегуванням та оцінюванням процесу викладачем.

Найпоширеніші соціальні мережі – це Facebook (2004 р.) і Twitter (2006 р.) [1, с. 439]. Остання є більш новою ЕСМ, інструменти та способи її впровадження в системі ВМО менше розвинуті, проте вона має потенціал сприяння розвитку персоналізованого викладання і навчання. Лікарі-практики використовують Twitter із метою заохочення та залучення студентів і громадськості, поширення наукової інформації, оприлюднення нових ідей, проведення, обговорення і стимулювання досліджень, професійного розвитку, розширення професійних зв'язків і співпраці.

Технічні особливості ЕСМ Twitter (<http://www.twitter.com>) включають можливість публікації необмеженої кількості невеликих за обсягом записів (не більше 140 знаків) – «мікроблогів», відомих як твіти («tweets»). Для зручності користування цією мережею створено сервіс Twiiffer, за допомогою якого можливо публікувати повідомлення в певний заздалегідь установлений час, що у сфері використання цієї технології в навчальному процесі ВМНЗ має переваги, оскільки дає змогу планування публікацій у зручний для викладача час. Іншим важливим сервісом Twitter є TwitPic, завдяки якому можна пристосувати будь-яке зображення чи фотографію відповідно до можливостей мережі.

Великого поширення набули також «wiki» – сторінки в мережі, вміст яких можна змінювати в реальному часі за допомогою веб-браузера. Технології «wiki» можуть мати велику кількість переваг для викладачів і студентів, включаючи можливість он-лайн передачі інформації, спільного накопичення та розвитку знань, полегшення командної роботи, спільне навчання та реалізації зворотного зв'язку.

Є думки, що ведення віртуальних щоденників, написання блогів і вікі на певні теми виявляють верхню межу опанування студентами цих тем [5]. Завдяки цьому викладачі отримують кращу можливість управління й оцінювання, модернізації та залучення новітніх технологій у навчальний процес. З іншого боку, використання сукупності блогів у практиці викладання не лише сприяє мотивації та залученню студентів-медиків до навчання і комунікації, а й структурує процес викладання, формує портфоліо педагога, засвідчує його ерудицію та високопрофесійний рівень викладання. Окрім цього, електронна база навчального матеріалу може бути використана в майбутньому та полегшить процес адаптації учасників навчального процесу до нових технологічних змін і прогресу цифрових технологій.

Сьогодні wiki та віртуальні щоденники використовуються у ВМНЗ як елементи неформального навчання, їхній вплив на професійне зростання доведений численними дослідженнями. Прикладом такого дослідження є пілотний проект, описаний у праці Т. Флікінгера, метою якого було вивчення стану і переваг залучення студентів до використання технологій ЕСМ під час медичної практики і водночас тренування та розвитку ІКТ-компетентності. Для цього студентам другого курсу було запропоновано описувати побачене під час медичної практики у віртуальних щоденниках. Перед цим було проведено два навчальні семінари, надано теоретичний матеріал і рекомендації щодо професійних і морально-етичних норм поведінки у ЕСМ. Оцінювання виконували на основі кількісного аналізу записів у віртуальних щоденниках і коментарів до цих записів у приватній, закритій спільноті ЕСМ, доступній лише для учасників і розробників проекту [4].

Прикладом використання можливостей ЕСМ у медичній освіті є навчальний курс ультразвукової діагностики на IV курсі медичного коледжу університету Огайо. У курсі були використані можливості Twitter, у якому короткі записи, що стосувалися тематики курсу, надсилали безпосередньо на мобільні пристрої студентів у формі інформаційних повідомлень, запитань і завдань (Що зображено на знімку?). Завдяки синхронізації ЕСМ Twitter і Facebook матеріали були доступними користувачам Facebook, які могли реагувати у формі «вподобання» («like») [1, с. 440]. Такі технології активно використовуються в сучасному навчальному процесі ВМНЗ США, служать інструментами доставлення навчальної інформації до студентів, їх залучення до навчального процесу за допомогою ігрового підходу, заохочення до дискусій, сприяючи таким чином розвитку навичок фахової комунікації в цифровому середовищі.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Аналіз сучасних наукових розвідок щодо застосування ЕСМ під час університетської підготовки майбутніх лікарів дозволив виявити тенденцію до їх активного залучення в освітній процес ВМНЗ. Так, відповідно до результатів дослідження, викладачі неформально використовують різні можливості ЕСМ Youtube, Twitter і Facebook, для поширення відео, статей і коментарів із поясненнями, що до вподоби студентам. До найпоширеніших інструментів ЕСМ належать віртуальні щоденники і «wiki», які дають можливість ведення бесіди, обміну знаннями і досвідом, взаємооцінювання, поширення наукової інформації, оприлюднення нових ідей, проведення, обговорення і стимулювання досліджень, спільного навчання і полегшення командної роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bahner D. How we use social media to supplement a novel curriculum in medical education [Electronic resource] / D. Bahner, E. Adkins, N. Patel // *Medical Teacher*. – Electronic data. – [2012. – Vol. 34. – P. 439-444]. – Mode of access : <http://wp.vcu.edu/adlt676/wp-content/uploads/sites/4798/2014/06/Bahner-Social-Media-to-Supplement.pdf>. – Title from the screen.
2. Bialy S. Go Where the Students Are: A Comparison of the Use of Social Networking Sites Between Medical Students and Medical Educators [Electronic resource] / S. Bialy, A. Jalali // *JMIR: JMIR medical education*. – Electronic data. – [2015. – Vol. 1 (2)]. – Mode of access: <http://mededu.jmir.org/2015/2/e7/>. – Title from the screen.
3. Chest C. C. Social Media Use in Medical Education: A Systematic Review / C. C. Chest, T. E. Flickinger, M. S. Chisolm // *Academic Medicine*. – 2013. – Volume 88. – Issue 6. – P. 893–901.
4. Flickinger T. Developing a Curriculum to Promote Professionalism for Medical Students Using Social Media: Pilot of a Workshop and Blog-Based Intervention [Electronic resource] / T. Flickinger, T. O'Hagan, M. Chisolm // *JMIR. Med Educ*. – Electronic data. – [2015. – Vol. 1 (2). – P. e17]. – Mode of access: <http://mededu.jmir.org/2015/2/e17/>. – Title from the screen.
5. Maniuk L. V.. Social media in the process of professional and communicative skills training of future physicians [Electronic resource] / L. V. Maniuk // *Information Technologies and Learning Tools*. – [S.l.]. – July 2016. – V. 53. – No. 3. – P. 88-97. ISSN 2076-8184. Available at: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1425/1057>.
6. Pumima I. Effects of Collaborative Blogging on Communicative Skills in Writing of Thai University EFL Students [Electronic resource] / I. Pumima // *Journal of technology for ELT*. – Electronic data. – [2013. – Vol. 3 (3). – P. 5]. – Mode of access : <https://sites.google.com/site/journaloftechnologyforelt/archive/vol-3-no-3-july-oct-2013/5>. – Title from the screen.
7. Seaman J. Social Media for Teaching and Learning [Electronic resource] / J. Seaman, H. Tinti-Kane // Pearson Learning Solutions and Babson Survey Research Group, 2013. – Electronic data. – Mode of access: http://www.mededucationalliance.org/sites/default/files/social_media_for_teaching_and_earning.pdf. – Title from the screen.

8. Shih R.-C. Effect of using Facebook to assist English for business communication course instruction [Electronic resource] / R.-C. Shih // Instruction TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology. – Electronic data. – [2013. – Volume 12. – Issue 1. – P. 52-59]. – Mode of access: <http://tojet.net/articles/v12i1/1216.pdf>. – Title from the screen.

УДК 811.111'243:378.6:61

Мелащенко М.П., Ефендієва С.М., Протовень О.П.

**ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЧИТАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ
НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СИСТЕМІ
СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ**

У статті підкреслено необхідність формування навичок читання як невід'ємної складової формування професійної іношомовної підготовки і читання спеціальної іношомовної літератури для вилучення потрібної інформації. Визначено основні завдання, що стоять перед студентом у процесі вивчення професійно-орієнтованої літератури. Зосереджено увагу на етапах навчання читання, які забезпечують достатнє розуміння змістової інформації в писемних джерелах. Описано види читання за різними ознаками та обґрунтовано ефективність застосування комунікативного читання на заняттях з іноземної мови зі студентами-медиками. Наведено приклади ключових фраз для вивчення медичної фахової літератури.

Ключові слова: іноземна мова, інновації, професійне спілкування, студент, читання.

The necessity to develop reading skills as an integral component of formation of professional foreign language training and reading foreign literature to get necessary information is emphasized. The main tasks in the process of studying of professionally oriented literature have been identified. The stages of learning to read, providing a sufficient understanding of meaningful information in the written sources are detected. Different kinds of reading according to various criteria at the lessons of foreign language with the medical students were described. The examples of key phrases to study professional medical literature were determined.

Key words: foreign language, innovation, professional communication, student, reading.

В статті підкреслюється необхідність формування навичок читання як неотъемлемой составляющей формирования профессиональной иноязычной подготовки и чтения специальной иностранной литературы для извлечения нужной информации, а также для общения с зарубежными коллегами по профессиональным вопросам. Определены основные задачи, стоящие перед студентом в процессе изучения профессионально-ориентированной литературы. Сосредоточено внимание на этапах обучения чтению, обеспечивающих достаточное понимание содержательной информации в письменных источниках. Описаны виды чтения по различным признакам и обоснована эффективность применения коммуникативного чтения на занятиях по иностранному языку со студентами-медиками. Приведены примеры ключевых фраз для изучения медицинской профессиональной литературы.

Ключевые слова: иностранный язык, инновации, профессиональное общение, студент, чтение.